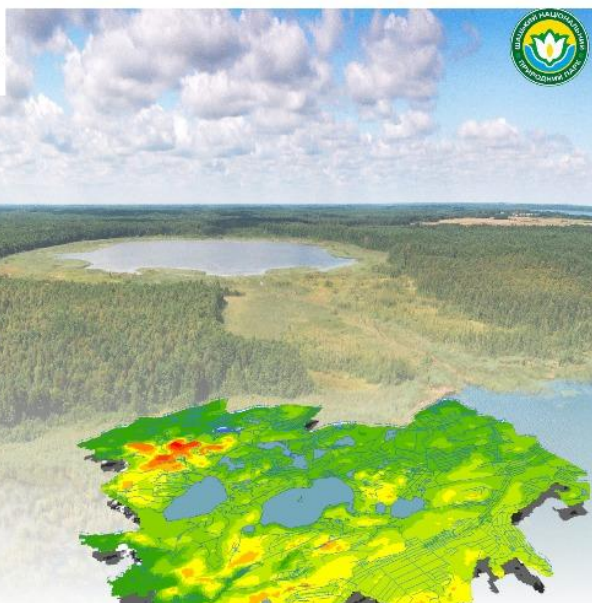
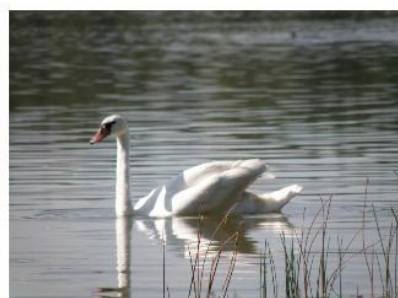
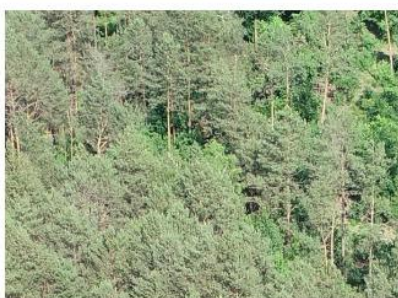

ШАЦЬКА МІЖВІДОМЧА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЕКОЛОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

ЗВІТ

за період 15.09.2018 р. по 11.10.2019 р.

ПРОТОКОЛ
засідання Координаційної ради
Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії

11 жовтня 2019 року

*Шацька експериментальна база
Фізико-механічного інституту НАНУ,
с. Світязь, Шацький р-н, Волинська обл.*

Список членів Координаційної ради (КР) Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії (Шацька МНДЕЛ) і список запрошених учасників засідання додаються до протоколу (відповідно *Додаток 1* і *Додаток 2*). Всього у засіданні прийняли участь 34 учасники, зокрема 1 академік НАН України, 1 член-кореспондент НАН України, 8 директорів наукових установ та організацій, 6 докторів наук та 7 кандидатів наук.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

засідання Координаційної ради Шацької МНДЕЛ був надісланий кожному члену Координаційної ради (див. *Додаток 3*).

СЛУХАЛИ:

1. Вступне слово Голови Координаційної ради Шацької МНДЕЛ академіка НАН України З.Т. Назарчука.
2. Розгляд заяв організацій про вступ до складу та уточнення складу Координаційної ради Шацької МНДЕЛ.
3. Виступ завідувача Шацької МНДЕЛ пров.н.с., к.т.н. В.В. Кошового.
4. Коротка інформація представників організацій-учасників Шацької МНДЕЛ про основні результати діяльності за період 2018-2019 рр. в рамках програми досліджень лабораторії.
5. Виступ заступника Голови Координаційної ради Шацької МНДЕЛ члена-кореспондента НАН України М.П. Козловського.
6. Затвердження програми науково-дослідних робіт Шацької МНДЕЛ на 2019-2020 рр.
7. Прийняття Ухвали Координаційної ради Шацької МНДЕЛ.

ВИСТУПИЛИ:

I. Загальне обговорення

1. **Назарчук З.Т.** – вступне слово.

Інформація щодо розгляду заяв вступу Національного природного парку «Припять-Стохід» та Громадської організації «Зелений край» до складу Шацької МНДЕЛ. Голосування по питаннях вступу організацій – «За» - 15, «Проти» - немає, «Утримались» - немає.

2. **Кошовий В.В.** щодо науково-організаційної діяльності Шацької МНДЕЛ за 2019 р. та питання актуальності робіт в рамках Шацької МНДЕЛ, які стосуються впливу природно-

антропогенних чинників на різні екосистеми з метою формування подальших напрямків роботи лабораторії.

3. **Косаревич Р.Я.** з інформацією щодо можливості класифікації та детектування уражених дерев з використанням нейронних мереж глибокого навчання; аналізу точкових конфігурацій (вивчення гніздування птахів) з можливістю моделювання і прогнозування розвитку ситуації.
4. **Яценко П.Т.** щодо вивчення процесів сільватизації постаграрних екосистем в межах ТБР «Західне Полісся»; вивчення ролі зообіоти на аграрні екосистеми (дикі свині, випасання худоби); впливу створення плантацій лохини каліфорнійської на зміну біотичного складу ценозів.
5. **Зінчук М.І.** щодо робіт по уточненню ґрунтового покриву і земель сільсько-господарського використання; обстеження «білих плям» в межах Шацького району та створення картографічної основи для карт держгеокадастру.
6. **Шевчук М.Й.** інформація щодо необхідності дослідження впливу на водність території плантацій лохини каліфорнійської; створення свердловин для вимірювання рівня підземних і ґрунтових вод до Ратнівського району включно; підняття питання водності озера Світязь і прилеглої території в НАН України; дослідження гідрології озера Світязь більш детально.
7. **Гаврилюк В.А.** з інформацією про оцінку сучасного агроекологічного стану ґрунтів Західного Полісся; дослідження деградованих ґрунтів в межах Шацького району (Піща, Ростань).
8. **Мерленко І.М./Федонюк М.В.** щодо досліджень шумового, радіаційного та електромагнітного забруднення (с. Світязь, смт. Шацьк, с. Самійличі, с. Ростань); побудови карт забруднення ґрунтів стронцієм і цезієм.
9. **Копій Л.І.** з інформацією щодо дослідження продуктивності і видового складу лісових насаджень Шацького НПП; формування рубками догляду природного стану деревних насаджень; дослідження співвідношення природного і штучного лісу (лісові культури).
10. **Савчук П.П.** щодо можливості співфінансування (з акумульованих коштів ЛНТУ) проектів моніторингу Шацького НПП, зокрема, в частині дослідження водності як озера Світязь, так і прилеглої території.
11. **Козловський М.П.** щодо дослідження зміни стоку на Західному Поліссі (наслідок широкомасштабної меліорації); розвитку сукцесійних лісів в долині річки Прип'ять; актуальності питання дослідження водності всієї території Західного Полісся та розгляду питання щодо актуальності напрямку робіт по відновленню природного режиму зволоження басейну верхів'я річки Прип'ять, яка після весняного повноводдя

Шацька міжвідомча
науково-дослідна екологічна
лабораторія

sirel.com.ua

КООРДИНАЦІЙНА РАДА
11 жовтня 2019 року, с. Світязь, Шацький район,
Волинська область

перетворюється на каскад непротічних водойм у межах осушувальних каналів і така ситуація призводить до низки негативних наслідків (*Додаток 5*).

II. Затвердження програми науково-дослідних робіт Шацької МНДЕЛ на 2018-2021 рр.

1. Розглянуто проект Програми НДР Шацької МНДЕЛ на 2018-2021 рр. (*Додаток 4*) і погоджено пропозицію голови КР Шацької МНДЕЛ З. Т. Назарчука щодо порядку формування остаточного варіанту, згідно якої установи-учасники Шацької МНДЕЛ подають письмові пропозиції щодо:

- тематики наукових досліджень екологічного спрямування, які ці установи будуть виконувати в інтересах природоохоронних територій Західного Полісся України в рамках Програми НДР Шацької МНДЕЛ на 2018-2021 рр. і які будуть включені в плани НДР кожної установи і фінансуватися за рахунок власних коштів установ;

- спільних, для різних установ-учасників Шацької МНДЕЛ, проектів екологічного спрямування, які пропонується підготувати в рамках галузевих програм різних міністерств України, програм Євросоюзу та Програми транскордонного співробітництва;

- остаточний варіант Програми НДР Шацької МНДЕЛ на 2018-2021 рр. погодити і затвердити в робочому порядку.

УХВАЛИЛИ:

Заслухавши коротку інформацію представників організацій учасників Шацької МНДЕЛ про основні результати діяльності за період 2018-2019 роки та обговоривши одержані результати, члени Координаційної ради Шацької МНДЕЛ одноголосно прийняли відповідну Ухвалу засідання (див. *Додаток 6*), в якій в цілому діяльність Шацької МНДЕЛ за звітний період схвалили і врахували основні пропозиції учасників засідання.

Голова Координаційної ради
Шацької МНДЕЛ,
академік НАН України

З. Т. Назарчук

**Склад Координаційної Ради
Шацької міжвідомчої науково-дослідної
екологічної лабораторії**

- Голова – Назарчук Зіновій Теодорович**, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, директор, академік НАН України
- Заступник голови – Козловський Микола Павлович**, Інститут екології Карпат НАН України, директор, член-кореспондент НАН України
- Завідувач Шацької МНДЕЛ – Кошовий Володимир Вікторович**, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, пров.н.с., к.т.н.
- Секретар – Альохіна Ольга Володимирівна**, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН, м.н.с.
- Члени – Панасюк Володимир Васильович**, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, почесний директор, академік НАН України
- Туниця Юрій Юрійович**, Національний лісотехнічний університет України, ректор, академік НАН України
- Дідух Яків Петрович**, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, завідувач відділу, академік НАН України
- Христецька Марія Володимирівна**, Шацький національний природний парк, директор
- Черінько Павло Миколайович**, Президія НАН України, науково-організаційний відділ, керівник сектору проблем навколишнього середовища, к.ф.-м.н.
- Попов Михайло Олексійович**, Державна установа "Науковий Центр Аерокосмічних Досліджень Землі Інституту Геологічних Наук НАН України", директор, член-кореспондент НАН України
- Савчук Петро Петрович**, Луцький національний технічний університет, ректор, д.т.н., професор
- Гаврилюк Володимир Андрійович**, Поліська дослідна станція Національного наукового центру "Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського" Української академії аграрних наук, директор, к.с.-г.н.
- Зінчук Микола Іванович**, Волинська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України», директор, к.с.-г.н.
- Мерленко Ігор Михайлович**, Луцький національний технічний університет МОН України – Волинський центр «Облдержродючість», к.с.-г.н.

Шацька міжвідомча
науково-дослідна екологічна
лабораторія

sirel.com.ua

КООРДИНАЦІЙНА РАДА
11 жовтня 2019 року, с. Світязь, Шацький район,
Волинська область

Копій Леонід Іванович, Національний лісотехнічний університет України, завідувач кафедри екології, д. с-г. н., професор

Косаревич Ростислав Ярославович, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, завідувач лабораторії дешифрування зображень, д.т.н., с.н.с.

Параняк Роман Петрович, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького, завідувач кафедри екології, д.б.н., професор

Подубінський Петро Станіславович, Голова громадської організації «Зелений край»

Русин Богдан Павлович, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, завідувач відділу методів і систем дистанційного зондування, д.т.н., професор

Сащук Олександр Іванович, Національний природний парк «Прип'ять – Стохід», директор

Седлерова Ольга Володимирівна, Державна установа "Науковий Центр Аерокосмічних Досліджень Землі Інституту Геологічних Наук НАН України", заст. директора, к.геол.н.

Шевчук Михайло Йосипович, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки МОН України, завідувач кафедри лісового та садово-паркового господарства, д.с.-г.н., професор

Хамар Ігор Степанович, Львівський національний університет ім. І. Франка МОН України, декан біологічного факультету, д.б.н.

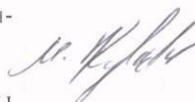

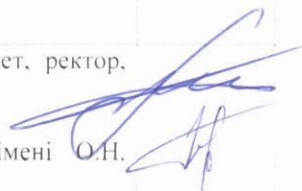

Яницький Тарас Петрович, Державний природознавчий музей НАН України, директор, к.б.н.

Яценко Павло Тихонович, Інститут екології Карпат НАН України, ст.н.с., к.б.н.

Голова Координаційної ради
Шацької МНДЕЛ,
академік НАН України

З.Т. Назарчук

СПИСОК ЗАПРОШЕНИХ
НА ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ

№	ПІБ	Організація, посада, наукове звання	Підпис
1	Назарчук Зіновій Теодорович	Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, директор, академік НАН України	
2	Козловський Микола Павлович	Інститут екології Карпат НАН України, директор, член-кореспондент НАН України	
3	Панасюк Володимир Васильович	Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, почесний директор, академік НАН України	
4	Кошовий Володимир Вікторович	Завідувач Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії, Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка Національної академії наук України, пров.н.с, к.т.н.	
5	Туниця Юрій Юрійович	Ректор національного лісотехнічного університету України, академік НАН України	
6	Дідух Яків Петрович	Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, завідувач відділу, академік НАН України	
7	Христецька Марія Володимирівна	Шацький національний природний парк, директор	
8	Черінько Павло Миколайович	Президія НАН України, науково-організаційний відділ, керівник сектору проблем навколишнього середовища, к.ф.-м.н.	
9	Попов Михайло Олексійович	Центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України, директор, член-кореспондент НАН України	
10	Савчук Петро Петрович	Луцький національний технічний університет, ректор, д.т.н., професор	
11	Гаврилук Володимир Андрійович	Поліська дослідна станція ННЦ „ІГА імені О.Н. Соколовського”, директор, к.с.-г.н.	
12	Зінчук Микола Іванович	Волинська філія державної установи «Інститут охорони ґрунтів України», к.с.-г.н.	

13	Мерленко Ігор Михайлович	Луцький національний технічний університет МОН України – Волинський центр «Облдержродючість», к.с-г.н.	
14	Копій Леонід Іванович	Завідувач кафедри екології Національного лісотехнічного університету України, д. с-г. н., професор	
15	Косаревич Ростислав Ярославович	Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, завідувач лабораторії дешифрування зображень, д.т.н., с.н.с.	
16	Параняк Роман Петрович	Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького, завідувач кафедри екології, д.б.н., професор	
17	Русин Богдан Павлович	Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України, завідувач відділу методів і систем дистанційного зондування, д.т.н., професор	
18	Седлерова Ольга Володимирівна	Центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України, заст. директора, к.геол.н.	
19	Шевчук Михайло Йосипович	Волинський національний університет ім. Л. Українки, Завідувач кафедри ботаніки і садово-паркового господарства, д.с.-г.н., професор.	
20	Хамар Ігор Степанович	Львівський національний університет ім. І. Франка МОН України, декан біологічного факультету, д.б.н.	
21	Яницький Тарас Петрович	Державний природознавчий музей НАН України, директор, к.б.н.	
22	Ященко Павло Тихонович	Інститут екології Карпат Національної академії наук України, ст. н. с., к.б.н.	
23	Іванців Василь Володимирович	Завідувач кафедри екології та агрономії Луцького національного технічного університету, к.істор.н.	
24	Ромашенко Михайло Іванович	Директор Інституту водних проблем і меліорації НААН України, академік НААН України	
25	Яцюк Михайло Васильович	В.о. заступника директора з наукової роботи Інституту водних проблем і меліорації НААН України, к.геогр.н.	

26	Сидоренко Олена Олександрівна	Завідувачу відділу екології водних екосистем та охорони вод Інституту водних проблем і меліорації НААН, к.с.-г.н., с.н.с	
27	Альохіна Ольга Володимирівна	Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН, м.н.с.	
28	Матейчук Василь Іванович	Заступник директора Червоного надзвичайного природного парку НПП "Тричість-Слохід"	
29	Самчук Александр Іванович		
30	Тодушківський Сергей Станіславович	Тривандська організація "Земельний край"	
31	Редомий Миколай Анатолійович	Луцький НТУ, кафедра екології та аерометрії	
32	Бондарчук Сергей Петрович	Луцький НТУ, кафедра екології та аерометрії	
33	Піце Наталія Андріївна	Фізико-механічний ін-тут ім.Г.В.Карпенка НАН, м.н.с.	
34	Корусь Микола Миколайович	Фізико-механічний ін-тут ім. Г.В.Карпенка НАН, інж. І пат.	

Секретар Координаційної ради
Шацької МНДЕЛ

Альохіна О.В.

**ПОРЯДОК ДЕННИЙ
ЗАСІДАННЯ КООРДИНАЦІЙНОЇ РАДИ ШАЦЬКОЇ МНДЕЛ
11 жовтня 2019 р.**

1. Вступне слово Голови Координаційної ради Шацької МНДЕЛ академіка НАН України З.Т. Назарчука.
2. Виступ заступника Голови Координаційної ради Шацької МНДЕЛ члена-кореспондента НАН України М.П. Козловського.
3. Виступ завідувача Шацької МНДЕЛ пров.н.с., к.т.н. В.В. Кошового.
4. Коротка інформація представників організацій-учасників Шацької МНДЕЛ про основні результати діяльності за період 2018÷2019 рр. в рамках програми досліджень лабораторії.
5. Розгляд заяв організацій про вступ до складу та уточнення складу Координаційної ради Шацької МНДЕЛ.
6. Затвердження програми науково-дослідних робіт Шацької МНДЕЛ на 2019-2020 рр.
7. Прийняття Ухвали Координаційної ради Шацької МНДЕЛ.

**ПРОГРАМА НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ
Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії
на 2018 – 2021 рр.**

Програма спрямована на розв'язання ряду важливих наукових і еколого-господарських питань Шацького НПП з урахуванням його входження до складу Транскордонного біосферного резервату “Західне Полісся” (ТБР-ЗП).

Організації-учасники Шацької МНДЕЛ

№ п/п	Назва установи (абrevіатура), місто	Підпорядкованість
1	Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка (ФМІ), м. Львів	Національна академія наук (НАН) України
2	Шацький національний природний парк (ШНПП), с. Світязь, Волинська обл.	Державне агентство лісових ресурсів України (ДАЛРУ)
3	Національний лісотехнічний університет України (НЛТУ), м. Львів	Міністерство освіти і науки України (МОН) України
4	Відділ геоботаніки та екології Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного (ІБ), м. Київ	НАН України
5	Державна установа «Науковий Центр Аерокосмічних Досліджень Землі (ЦАКДЗ) ІГН», м. Київ	НАН України
6	Інститут екології Карпат (ІЕК), м. Львів	НАН України
7	Поліська дослідна станція ННЦ “Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського” (ПДС ННЦ ІГА), м. Луцьк	Українська академія аграрних наук (УААН)
8	Волинська філія ДУ «Інститут охорони ґрунтів України» (ВФ ІОГУ), м. Луцьк	Міністерство аграрної політики та продовольства України (МАППУ).
9	Кафедра лісового та садово-паркового господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (СНУ), м. Луцьк	МОН України
10	Луцький національного технічного університету (ЛНТУ), м. Луцьк	МОН України
11	Біологічний факультет Львівського національного університету ім. І. Франка (ЛНУ), м. Львів	МОН України
12	Державний природознавчий музей, м. Львів	НАН України
13	Кафедра екології і біології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького (ЛНУВМ та БТ), м. Львів	МОН України
14	Національний природний парк (НПП) «Прип'ять - Стохід», Любешівський р-н, Волинська обл.	Державне агентство лісових ресурсів України (ДАЛРУ)
15	Громадська організація (ГО) «Зелений край», смт.Шацьк	

*Пропозиції організацій-учасників
щодо тематики діяльності в рамках Шацької МНДЕЛ*

№ п/п	Відповідальна організація	Основні завдання	Відповідальні виконавці
1	ФМІ НАНУ, Шацький НПП	<p>1. Систематичний та оперативний контактний і дистанційний моніторинг компонентів природних комплексів біосферного резервату «Шацький» внаслідок впливу чинників природно-антропогенного походження.</p> <p>2. Батиметричні дослідження донних відкладів озера Світязь в околі розташування підземних джерел його водопостачання.</p> <p>3. Застосування технологій атласного веб-картографування, на основі створеної геоінформаційної платформи, для впровадження в практику користування в межах природоохоронних територій геоінформаційного Інтернет-атласу української частини Транскордонного біосферного резервату «Західне Полісся» як інструменту інформування спеціалістів і населення про стан екобезпеки територій Західного Полісся.</p> <p>4. Моделювання просторової структури компонентів природного середовища біосферного резервату «Західне Полісся» багатомірними точковими процесами з ієрархічними взаємодіями.</p>	Русин Б. П. Кошовий В. В. Косаревич Р.Я. Альохіна О. В. Корусь М.М. Матейчик В. І. Турич В. В.
2	ЦАКДЗ ІГН НАНУ	<p>1. Картування біотопів лісо-болотно-озерного комплексу української частини БР «Західне Полісся» на основі комплексування оптичних та радарних космічних знімків місії Sentinel та виявлення тенденцій змін природного комплексу за результатами аналізу часових рядів.</p>	Попов М. О. Козлова А. О.
3	ІБ НАНУ, Шацький НПП	<p>1. Екологічна диференціація і порівняльний аналіз біотопів ШНПП на основі методу синфітоіндикації з метою забезпечення екологічного моніторингу.</p>	Дідух Я. П.
4	Шацький НПП	<p>1. Гідрологічний моніторинг ґрунтових і напірних вод Верхньоприп'ятської осушувальної системи та у зоні впливу Хотиславського кар'єру.</p> <p>2. Моніторинг птахів дуплогніздників для оцінки впливу птахів як природного чинника у боротьбі із шкідниками лісу.</p> <p>3. Моніторинг червонокнижних видів рослин.</p> <p>4. Вивчення впливу ренатуралізації водно-болотних угідь на гідрофільну рослинність у районі озера Кримно.</p> <p>5. Дослідження природних сукцесій сільватизації</p>	Матейчик В. І. Юрчук П. В. Турич В.В. Сінчук М.А.

		<p>Верхньопріп'ятської осушувальної системи.</p> <p>6. Моніторинг лісових екосистем.</p> <p>7. Моніторинг інвазивних чужорідних видів. Вилучення із іхтіоценозів інтродукованого карликового сомика шляхом вилову.</p> <p>8. Моніторинг якості води озер.</p> <p>9. Виконання програми Літопису природи.</p>	
5	ІЕК НАНУ	<p>1. Перспективи комбінованого використання української частини Міжнародного біосферного резервату «Західне полісся» (МБР-ЗП) в галузі охорони природи та сталого розвитку регіону (лісове та сільське господарство, використання екосистемних послуг для туризму та рекреації тощо).</p> <p>2. Вивчення причин всихання сосни, розроблення рекомендацій з покращення санітарної ситуації у соснових лісах і попередження екологічної катастрофи.</p> <p>3. Дослідження процесів спонтанної сільватизації екосистем української частини МБР-ЗП.</p> <p>4. Інвентаризація, охорона та встановлення тенденцій змін болотних територій в межах української частини БР «Західне Полісся».</p> <p>5. Інвентаризація, охорона та використання торф'яників в межах української частини МБР-ЗП.</p> <p>6. Оцінка запасів і перспективи використання сапропелю в межах української частини МБР-ЗП як господарської діяльності та активної форми збереження водних екосистем.</p> <p>7. Оцінка змін ландшафтного біорізноманіття під впливом осушення заплави р. Прип'ять та змін клімату в межах української частини МБР-ЗП.</p> <p>8. Опрацювання стратегії та підготовки матеріалів для керівних органів України (Мінекології та природних ресурсів України) з метою включення української частини МБР-ЗП в плани розвитку держави як території сталого розвитку регіону.</p> <p>9. Розробка методичних засад використання сапропелів Шацького поозер'я для ревіталізації посттехногенних субстратів гірничо-видобувних підприємств.</p>	Козловський М. П. Ященко П. Т.
6	ПДС ННЦ ІГА	Комплексне оцінювання еколого-меліоративного стану осушуваних та техногенно деградованих ґрунтів на території Шацького НПП.	Гаврилюк В. А.
7	ВФ ІОГУ	1. Продовження досліджень впливу діяльності Хотиславського кар'єру на стан довкілля в частині прогнозу та оцінки можливих збитків у випадку	Зінчук М. І.

		відмови компенсаційних заходів. 2. Дослідження змін ґрунтового покриву на моніторингових стаціонарних майданчиках Шацького НПП.	
8	СНУ ім. Л.Українки МОНУ	1. Вивчення впливу насаджень лохини високої (біля 100 га) безпосередньо в басейні верхів'я р. Прип'ять на гідрологічні показники води (РГВ, якісні показники води). 2. Продовження досліджень сучасного стану екосистем водно-болотних угідь Шацького НПП.	Шевчук М. Й.
9	НЛТУ МОНУ	Формування бази даних про стресову адаптованість рослин на території прогнозованого впливу Хотиславського кар'єру.	Копій Л. І.
10	ЛНТУ МОНУ	Оцінювання рівнів шумового, радіаційного та електромагнітного забруднення в різних функціональних зонах Шацького НПП.	Мерленко І. М.
11	ЛНУ ім. І. Франка МОНУ	1. З'ясування трофічних зв'язків хижих ссавців, які є вершиною трофічної піраміди. Саме комплексні дослідження трофічних зв'язків дозволяють розробити правильний методологічний підхід для реалізації завдання збереження біорізноманіття. 2. Фауністичні дослідження кажанів території ШНПП (практично усі занесені в ЧКУ і до Бернської конвенції) – пошук материнських колоній, рекомендації охорони цих ділянок, пошук колоній в старих дуплистих деревах. 3. Проведення нового циклу фауністичних досліджень птахів (з картуванням), у зв'язку з сукцесіями, що відбулися упродовж останніх десятиліть. Зібраний матеріал слугуватиме основою для Атласу гніздових птахів ШНПП та кадастру тваринного світу України. 4. Відновлення робіт з вивчення гніздової біології та екологічних особливостей птахів-дуплогнізників на території парку. 5. Дослідження батрахоценозів ШНПП, змін їхньої структури під впливом кліматогенних, резерватогенних та антропогенних чинників. З'ясування масштабів смертності наземних хребетних тварин на автодорогах ШНПП як вагомих чинниках фрагментації середовища їхнього існування; розробка природоохоронних пропозицій щодо мінімізації такого негативного впливу. 6. Дослідження представників бджолиних	Хамар І. С.

		<p>(Hymenoptera, Apoidea) та їхніх трофічних зв'язків. Розподіл видового різноманіття диких бджолиних у різних біотопах Шацького НПП.</p> <p>7. Дослідження прісноводних моллюсків водойм Шацького національного парку і їх біоценотичні зв'язки. Необхідно звернути увагу на інвазії моллюсків плоскими червами. Важливо періодично обстежувати малакофауну водойм ШНПП на зараженість трематодами. Такі дослідження можуть контролювати спалахи трематодозів.</p> <p>8. Дослідження зоопланктонних угруповань озер Шацького національного природного парку з метою використання структурних показників для встановлення якості води (сапробності та трофності водойм).</p>	
12	Громадська організація (ГО) «Зелений край»	Фенологічні спостереження за розвитком водної рослинності озера Пісочне.	Подубінський П.С.
13	Державний природознавчий музей, м. Львів		Яницький Т.П.
14	ЛНУВМ та БТ	Дослідження гідробіонтів як тест-об'єктів для оцінки вмісту та особливостей акумуляції екоотоксикантів у водних екосистемах Шацького поозер'я.	Параняк Р.П.
15	НПП «Прип'ять - Стохід»	Дослідження структурно-функціональних змін у заплавах лучних екосистемах рік Прип'ять і Стохід внаслідок змін водності регіону.	Сащук О.І.

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF UKRAINE

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION
AND SCIENCE OF UKRAINE

ЗАХІДНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
WESTERN SCIENTIFIC CENTER

вул. Матейка, 4, м. Львів, 79007. Тел. +38 (032) 261-07-19. Тел/факс +38 (032) 297-07-74. E-mail: zncsnan@mail.lviv.ua

№ 33-1 від 24.10.2019 р.

Начальнику
басейнового управління
водних ресурсів річки Прип'ять
Азмі В. І.

*Щодо відновлення водності
верхів'я басейну р. Прип'ять*

Відновлення водності верхів'я басейну Прип'яті є надзвичайно актуальним з екологічного, економічного та соціального аспектів.

Важливість заходів щодо утримання води в басейнах річок відповідно до основних положень ЄС для збереження довкілля та адаптації екосистем до змін клімату запропонована у рекомендаціях ЄС щодо потенціалу водної ретенції річок Європи (*Water-retention potential of Europe's forests, 2015*). Зазначено, що необхідна розробка системи технологічних заходів, які були б спрямовані на збереження та посилення потенціалу зберігання води різними типами вторинних екосистем шляхом відновлення природних екосистем, зокрема за рахунок зміни напрямку водної меліорації сільськогосподарських територій з осушення на «заводнення» (контурно-меліоративні системи подвійного регулювання водного режиму в укр. термінології).

Ця проблема є актуальною для верхів'я басейну р. Прип'ять, яка після весняного повноводдя перетворюється на каскад непротічних водойм у межах осушувальних каналів. Рівень води до кінця літа зменшується до рівня нижчого за 2 метри від переливок, а при відсутності дощів залишається таким і надалі. Така ситуація призводить до низки негативних наслідків: зменшення природного різноманіття популяцій окремих видів рослин і тварин, зникнення боліт і заливних лук, зменшення ландшафтної привабливості за рекреаційного використання для місцевих громад та підприємців, особливо тих, що займаються плантаційним вирощуванням лохини.

Громадська рада при Державному агентстві водних ресурсів України схвалила проект звернення до місцевих органів влади з проханням розробки регіональних програм відновлення малих річок з урахуванням результатів інвентаризації гідротехнічних споруд і штучних водойм на малих річках.

На засіданні Координаційної ради Міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії при Фізико-механічному інституті ім. Г. В. Карпенка НАН України 13 вересня 2019 р., яка об'єднує 15 наукових і громадських установ Західної України та м. Київ, було одностайно схвалено рішення про необхідність відновлення водності верхів'я басейну р. Прип'ять і звернутися з цією пропозицією до відповідних державних органів, громадськості та преси.

Просимо розглянути питання необхідності відновлення водності верхів'я басейну р. Прип'ять Вашим управлінням. Зі свого боку ми готові співпрацювати й надавати всебічну допомогу в його реалізації як в Україні, так і разом з нашими закордонними партнерами.

Голова Західного наукового центру
НАН України і МОН України,
академік НАН України

Г. Т. Назарчук.

УХВАЛА
засідання Координаційної Ради
Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії
від 11 жовтня 2019 року

Заслухавши і обговоривши виступи Голови і членів Координаційної ради Шацької МНДЕЛ, інформації представників організацій-учасників Шацької МНДЕЛ про основні результати діяльності лабораторії за період 2018-2019 рр. і пропозиції щодо уточнення Програми наукових досліджень Шацької МНДЕЛ на період 2018-2021 рр., ухвалили:

1. Діяльність Шацької МНДЕЛ за період 2018-2019 рр. схвалити.
2. Підтримати вступ до Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії нових організацій, зокрема Національного природного парку «Прип'ять-Стохід», в особі директора Сашука Олександра Івановича, та Громадської організації «Зелений край», в особі голови Подубінського Петра Станіславовича, за результатами проведеного голосування. Голосування по питаннях вступу організацій – «За» - 15, «Проти» - немає, «Утримались» - немає.
3. Сформулювати до 30 жовтня 2019 року Звернення до начальника басейнового управління водних ресурсів р. Прип'ять щодо важливості розгляду управлінням питання відновлення водності верхів'я басейну р. Прип'ять, яке є надзвичайно актуальним з екологічного, економічного та соціального аспектів. Рекомендувати організаціям-учасникам Шацької МНДЕЛ сконцентрувати свою увагу на можливому напрямку роботи над проектом «Відновлення природного режиму зволоження басейну верхів'я річки Прип'ять».
4. Продовжити роботу з питань впровадження перспективних інформаційних технологій для вирішення актуальних задач природно-заповідних територій Західного Полісся. Зокрема, розглянути питання відпрацювання спільної методики досліджень: наземні (тестові ділянки, вибірки, характеристика за однаковими параметрами екосистем) і дистанційні (завірка по космоснімках, можливість використання знімків з безпілотних літальних апаратів) дослідження та можливість використання атласного картографування у формі створеного геоінформаційного Інтернет-атласу біосферного резервату «Шацький» як бази уніфікації моніторингових даних (з окремим доступом для організацій-учасниць Шацької МНДЕЛ).
5. Продовжити роботу з питань спостережень за рівнем обводнення території Західного Полісся шляхом створення свердловин для вимірювання рівнів підземних і ґрунтових вод до Ратнівського району та акцентування уваги на дослідженнях гідрології озера Світязь.

Ухвала КР від 11.10.2019 року затверджена одногolosно.

Голова Координаційної ради
Шацької МНДЕЛ,
академік НАН України

З. Т. Назарчук